

1707

17
19.

DISPUTATIONES PUBLICAS
AD

Summi Jcti,

GEORGII ADAMI STRUVII,

JURISPRUDENTIAM

ROMANO-GERMANICAM

FORENSEM

intimat,

& simul

De Differentia inter Legulejum & Rabulam
nonnulla præfatur

JACOBUS FRIDERIC. LUDOVICI,

J. U. D. P. P. & Fac. Jurid. Assessor.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,

Typis CHRISTOPH. ANDR. ZEITLERI, Acad. Typogr.

Tudium Juridicum vulgo quidem in theoreticum & practicum dividunt, neq; hæc partitio me quidem judice ratione sua destituitur; interim tamen & hoc nemo diffiteri poterit, utrumq; illud studii genus tam arcte conjunctum esse, vel esse debere, ut nec theoria sine praxi, nec praxis sine theoria veram utilitatem præstare queat. *Non enim existimandum est, inquit Rachelius, (a) practicarum disciplinarum nullam esse theoriam, sed quod non in hac, verum praxi demum terminentur.* Et paulo post addit: *quemadmodum Medicus feliciter & ex artis suæ principis medicinam facere nequit, nisi probe cognita & virtute pharmaci & natura causaq; morbi: ita nec quisquam applicare jura ad facta prudenter potest, si accuratam jurium notitiam non habeat.* Hinc Cicero etiam (b) *Jctum, Judicem & Advocatum una fere definitione complectitur, dum inquit: Si quaereretur; quisnam Jctus vere sit? Eum dicerem, qui Legum & consuetudinis ejus, quæ privati in civitate utuntur, & ad respondendum (quod Jcti in specie sic dicti est) & ad decidendum (quod Judicis) & ad agendum, vel cavendum (quod Advocati) peritus est.* Scilicet, res eò redit. Denominationes rerum moralium communiter ab eo, quod potius est, desumi solent, ita tamen, ut illud, quod minus principale est, eo ipso non excludatur. Ergo theoreticus propterea quis non dicitur, quod habitus applicandi plane sit ignarus; sed quod circa addiscenda fundamenta atque principia interpretationis, quæ ex ratione legum, tanquam harum anima desumuntur, potissimum

(a) *Institut. jurispr. in præfat. p. 12.* (b) *lib. 1. de Oratore. v. Pauli de veris jur. & juri pr. princip. P. 3. qu. 5.*

num fit occupatus. Et vicissim Practicus quis non ob hanc causam audit, quod principis interpretandi fit definitus; sed quod principalis ipsius scopus sit, ut leges, quas iuste interpretari didicit, negotiis obvenientibus, si ve illis, quæ in ipsis rerum argumentis obtinent, applicare possit. Hinc Jurisprudentia ab ipso Ulpiano (c) describitur, quod sit *rerum divinarum atque humanarum notitia, iusti atque injusti scientia*, de qua definitione, quæ utrumque studium theoreticum & practicum eleganter conjungit, multa congesserunt Barnabas Briffonius (d) Senatus Parisiensis Præses, (e) Henricus Zæsius, (f) Struvius, (g) aliique.

Hiscæ suppositis patet statim, verum Jctum & justitiæ sacerdotem esse, qui rectè interpretatur & rectè applicat, seu, qui docente Ulpiano (h) *boni & æqui notitiam proficitur: æquum ab iniquo separat: licitum ab illicito discernit*. Concurrit ergo intellectus & voluntatis recta dispositio. Si alterutrum ex hisce abest, præcipuè integritas voluntatis, nascitur exinde corruptio Jurisprudentiæ, ubi iniquum pro æquo & licitum pro illicito venditur, uno verbo: Legulejismus & Rabulistica. Cum verò ingenui Jcti nec non cordati Advocati sæpius à malevolis hominibus titulo Legulejorum & Rabularum malitiose insigniantur; hinc operæ pretium sine dubio erit, ut in naturam Legulejismi & Rabulistica paulo diligentius inquiremus. Putamus autem conceptum de utroque horum vitorum ita generaliter formandum esse: *Legulejus* opponitur genuino theoretico, *Rabula* autem vero pra-

A 2

pra-

(c) *l. 10. §. 1. ff. de j. & j.* (d) *antiquit. jur. civil. lib. 4. c. 16.* (e) *Menagius amon. jur. civ. c. 35. p. 229.* (f) *Comment. ad ff. tit. i. rum. 4. §. 5.* (g) *S. I. C. Exerc. 1. th. 7. usq; ad th. 13.* (h) *l. 1. §. 1. ff. de j. & j.*

practico. Utrumque Vitium ortum suum quidem ex voluntate corrupta ducit, Legulejismus autem præcipue in illis sese exerit, quæ ab operatione intellectus dependent, scilicet in interpretatione, Rabulistica autem in iis, quæ potissimum voluntatem respiciunt, scilicet in applicatione Legum ad facta & controversiarum civilium discussione.

Verus Jctus novit in interpretatione Legum obventionium non solum ad verba respiciendum esse, quippe quæ omnibus casibus accommodari nequeunt, sed præcipue ad rationem, quæ anima Legum dicitur, unde jamdudum Celsus (i) pronunciavit, *scire Leges non hoc esse, verba earum tenere, sed vim atque potestatem*, id est, rationem, ex qua hæc vis & potestas provenit. Legulejus contra solis verborum apicibus inhæret, neque rationem admittit, atque adeo nec extensionem legis, nec ejusdem restrictionem, licet ipsi clare ob oculos ponatur, quod ratione Legis neglecta absurditas ex lege manifesta sequatur, quam Legislatorem intendisse neutiquam præsumendum est. Causa hujus vitii non est una, sed plures. Provenire illud interdum putamus *ex neglectu doctrinæ de interpretatione*, quæ ex philosophia rationali desumenda est. Quod enim de origine atque rerum initiis asserit Cajus, [k] illud quoque eadem ratione ad hanc philosophiæ partem applicari potest, scilicet *inconveniens esse, omisis initiis atque illotis manibus protinus materiam interpretationis tractare*. Haud raro etiam Legulejismus *ex præjudicio auctoritatis* originem suam deducit. Experientia enim quotidiana testatur, plurimos homines esse, qui quasi in verba Magistrorum suorum jurarunt, neque adeo rationem ullam admittunt, licet evidentissimam, eo solo contenti, modo

(i) l. 17. ff. de LL. (k) l. 1. ff. de O. J.

modo cum Pythagoræ discipulis respondere queant: *ipse dixit*. In sacris fides carbonaria cum hoc vitio convenire videtur. Absit interim, ut quis nobis affingat, ac si omnem autoritatem Virorum eruditorum contemnamus; absit hoc. Veneramur Viros doctrina præstantes & removemus saltem cæcum assensum eorum, qui sola autoritate sine ratione nituntur. Equidem novimus etiam, quod quando de usu & observantia quæstio est, haud raro ad solam autoritatem confugiendum sit; verum de eos non loquimur, cum Legulejismus præcipue in studio theoretico circa interpretationem Legum sese exerat. Addi hisce potest, tanquam nova causa, *pertinacia defendendi ea, quæ semel asserta fuerunt*, sive recte sese habeant, sive minus. Consilium quidem in melius mutare, sapientia est, (1) ast non omnes hoc comprehendunt, decori sibi esse putantes & indicium inconstantis animi, si concedant se homines esse atque errorem commisitisse.

Porrò verus Practicus novit, quamlibet etiam minimam circumstantiam jus variare & sic juxta varias circumstantias applicationem juris quoque variam esse; Rabula è contrario quascunque causas, sive justæ sint, sive injustæ, absque consideratione circumstantiarum defendit & victoriam etiam in causa injusta extorquere intendit. Verus Practicus agnoscit bonam fidem; Rabula autem utitur suis principis: *nega, appella, transige, corrumpe*. (m) Quod si vero cordatus Judex ejus machinationibus sese opponit, vel etiam adversa pars ejusdem cavillationes detegere easque Judici ob oculos ponere nititur; tunc statim ad convicia desceat, de injustitia conqueritur, nullitates adcrepat, Judicem ignorantia & malitia arguit. Petrus Denai-

(1) *Brunnem. Proc. Civ. c. 28. n. 9.* (m) *v. Pauli de princip. jur. p. 2. qu. 15. in f. p. 106.*

naïsius, Jctus & tandem Assessor Camerae Imperialis tales Rabulas magno odio persecutus est, appellans eos formularios & aucupes syllabarum subtiliter cœcutientes: qui veræ Jurisprudentiæ fundamenta ne per transfennam quidem viderint, nedum causis suis, quarum patrocinium suscepissent, accommodare sciant, cum summo suorum Clientum detrimento & exitio. (n) Colligimus exinde, quod Rabulæ non solum in applicatione juris peccent, sed quod simul etiam & sæpe habitum interpretandi ne quidem possideant. Neque hoc mirum videri potest. *Non triennium, inquit Ægidius Menagius, (o) non trimestre tempus, vix triduum ei (studio juridico) impenditur. Citatis equis uno die urbem Aureliam petunt juris Candidati: altero Licentiatus, quem vocant, ibi gradum sumunt: tertio Jurisconsulti Lutetiam redeunt: ut, quod joco olim de se Marcus Tullius triduo se Jctos profiteri serio velle videantur. Advocati quarto die fiunt: quinto venia ætatis à Principe impetrata, qua nihil perniciosius esse contendo, Judices sine legitimo examine facti, de fortunis, de vitiis hominum judicant.* Tales quando pro Advocatis sese gerunt, piper nigrum esse negant & aliquando album dicunt. (p)

Plura de hoc hominum genere dici possent, sed angusti limites, quos nobis in præsentem proposuimus, hoc non permittunt, imò etiam à Zieglero in peculiari libro aliisque hoc jam præstitum fuit. Illud interim adhuc notamus, quod olim Legulejorum & Caufidicorum nomen in bonam partem pro Jurisperito & Advocato acceptum fuerit. (q) Verum hodie alius horum vocabulorum est significatus, & Rabulæ etiam Vox, quantum nobis

(n) v. Adami in *Vitiis Ictorum sub Denaisii vita* p. 446. (o) in *præfat. aman. jur. civ. ad Lud. Nubleum.* (p) Baldus in *repet. l. 1. in f. de Offic. Assess.* Paris de *Puteo de Syndicatu tit. de Excess. Advoc.* p. 22. (q) Scharidius in *lex. jurid. voc. Legulejus. l. 6. § 7. C. de postul.*

bis constat, nunquam verum advocatum denotavit. Dicuntur enim Rabulae à rabie, quippe qui inter garriendum & velitandum finem conspuunt, linguam rotant & dentes arietant, & qui sibi disertis non videntur, nisi omnia tumultu & vociferatione concusserint, quorum intuitu Ferrarius Montanus Herculem quempiam desiderat, qui magnam orbis partem hisce hominum eruscatoribus atque harpyis eripiat. (r) De maximo Rabularum numero in Gallia & Hispania post Hotmannum aliosque agit Samuel Neander. (s)

Cum itaque maxima mala a Legulejis atque Rabulis proveniant; hinc genuino Juris Cultori omni certè diligentia in theoretico & practico studio cavendum est, ne futuro tempore societatem cum ejusmodi hominibus contrahat, id quod cavere potest, si primo quidem studium philosophiæ rationalis atque moralis ritè excolat, deinde vero in ipso juris cursu verum legis sensum discendo, repetendo, disputando, examinando, eruere nitatur. Fecit hæc & adhuc facit ille, qui præsentis instituti, quod nunc significamus, autor existit, cultor veræ philosophiæ atque Jurisprudentiæ solertissimus,

DN. JOHANNES AUGUSTUS BONHORST,

Clausthala-Hannoveranus,

Commensalis & amicus noster svavissimus. Is non solum, ut de privata industria in quolibet bonarum artium genere nunc nihil dicamus, jam ante hos tres annos sub Præsidio Clarissimi Viri, M. JOHANNIS UDALRICI STOER, Studiorum suorum tunc temporis moderatore, duodecim disputationes ex Philosophia Morali in celeberrima Academia Julia publice habuit; sed nunc quoque in hac Fridericiana sub nostro Præsidio summi, dum viveret,

Jcti,

(r) Scharidius in Lex. voc. Rabula. (s) in tract. de J. & J. §. 38.

Jcti, GEORGII ADAMI STRUVII, Antecessoris Je-
nensis, Jurisprudentiam Romano-Germanicam forensam
publicis disputationibus repetere secum constituit, & in
hunc finem totum librum ita partitus est, ut decem di-
sputationibus in universum absolvatur, hoc modo:

Disp. I. complectitur Titulos XV. priores.

II. proponit Tit. XVI. Lib. I. & reliquos usque ad
finem libri.

III. Tit. I. Lib. II.

IV. Tit. II. Lib. II. & seqq. usque ad Tit. X.

V. Tit. X. Lib. II. & seqq. usque ad Tit. XXIV.

VI. Tit. XXIV. & seqq. usque ad finem libri.

VII. Titulos priores XVII. Lib. III.

VIII. Tit. XIII. & seqq. usque ad finem libri.

IX. Titulos X. priores Libri IV.

X. Titulum XI. & reliquos usque ad finem.

Cum itaque ipse liber, quem elegit doctissimus Re-
sponsurus, adeo elegans & methodice conscriptus sit, ut
omnibus tam docentibus, quam discantibus dudum se-
commendaverit: præterea etiam Jurium cultores ex ejus-
modi disputationibus non parum proficere queant; hinc
omnibus hocce institutum eo gratius atque acceptius fo-
re certo confidimus. Disputationes habebuntur ordina-
rie die Sabbathi à meridie ab hora II. ad horam IV. in Au-
ditorio majori, interdum tamen occasione ita ferente &
alias horas seligemus easque schedula publice affixa signi-
ficabimus. Initium laboris Deo volente fiet die XXVI.
Novembris. Ut ergo MOECENATES, PATRONI,
FAUTORES atque COMMILITONES nostri actus
disputatorios præsentia sua illustriores & frequentiores
reddere haud dedignentur, ea, qua decet, animi submis-
sione ac observatia enixe rogamus. P. P. in Academia Fri-
dericiana d. XX. Novembr. MDCCVII.

Halle, Diss., 1707 H-510

ULB Halle

3

003 591 59X

Nur 12-19a
nicht verbunden 510

1709 19.
DISPUTATIONES PUBLICAS

AD

Summi Jcti,

GEORGII ADAMI STRUVII,

JURISPRUDENTIAM

ROMANO-GERMANICAM

FORENSEM

intimat,

& simul

de Differentia inter Legulejum & Rabulam
nonnulla præfatur

COBUS FRIDERIC. LUDOVICI,

J. U. D. P. P. & Fac. Jurid. Assessor.

HALAE MAGDEBYRGICAE,
Typis CHRISTOPH. ANDR. ZEITLERI, Acad. Typogr.

